

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: ametikohustusi rikkunud vallavanem peab vallale tekitatud kahju hüvitama

Riigikohus: ametikohustusi rikkunud vallavanem peab vallale tekitatud kahju hüvitama

2. mai 2025

Riigikohtu üldkogu leidis tänases otsuses, et seadus võimaldab vallal või linnal nõuda enda valitsuse liikmelt teenistuskohustuste rikkumisega põhjustatud varalise kahju hüvitamist. Samuti selgitas Riigikohus kahju hüvitamise eeldusi ja korda.

Sangaste kunagine vallavanem Kaido Tamberg tunnistati kriminaalasjas süüdi muu hulgas selles, et ta müüs 2017. aastal ära valla osaluse osaühingus Sangaste Mõis. Mõned aastad varem oli Sangaste vald andnud selle osaühingu omandisse Sangaste lossi. Süüdistatav võõrandas valla osaluse kahjulikel tingimustel ja seetõttu jäi ligikaudu 80% lepingujärgsest müügihinnast vallale laekumata. Vald esitas kriminaalmenetluses Tambergi vastu 600 000 euro suuruse kahju hüvitamise nõude. Ehkki maa- ja ringkonnakohus tunnistasid süüdistatava valla vara ebaseaduslikus võõrandamises süüdi ja karistasid teda, jätsid nad kahjuhüvitise välja mõistmata.

Riigikohtu üldkogu leidis, et osa kõrgemate ametiisikute, sh valla- ja linnavalitsuse liikmete suhtes ei saa kohaldada seadusesätet, mis kehtestab ametnike varalise vastutuse. See aga ei tähenda, et kõnesolevad ametiisikud oleksid teenistusandjale tekitatud kahju hüvitamisest vabastatud. Vald või linn on juriidiline isik ja saab nõuda enda valitsuse liikmelt kahju hüvitamist normi alusel, mis näeb ette juriidilise isiku juhtorgani liikme vastutuse.

Vallavanem peab hüvitama vallale kahju, mille ta põhjustas teenistuskohustuste rikkumisega. Vallavanemal lasub muu hulgas kohustus järgida valla varalisi huve. Ta peab tegutsema heas usus ja valla huvides ega tohi võtta vallale põhjendamatuid riske. Lisaks tuleb tal vältida huvide konflikti ja mitte eelistada isiklikke huve valla huvidele. Isegi vallavolikogu heakskiit ei saa üldjuhul õigustada vallavanema tegevust, mis on ilmses vastuolus vallavanema kohustuste ja valla varaliste huvidega.

Üldkogu asus seisukohale, et Tamberg rikkus enda kohustusi. Ta müüs valla vara mittetulundusühingule, kellel ei olnud selle eest maksmiseks raha, kusjuures Tamberg teadis seda. Süüdistatav andis müüdud vara kohe ostjale, lubades viimasel tasuda ostuhinna alles nelja aasta pärast. Samas ei nõudnud ta ostjalt tagatist, mis kindlustanuks, et vald müügisumma kätte saab. Selle tõttu jäi vald juba 2017. aastal ilma enda osalusest osaühingus Sangaste Mõis. 749 700 euro suurusest müügisummast sai vald tähtjaks ehk 2021. aasta lõpuks kätte aga ainult 149

700 eurot. Ülejäänud raha on siiani laekumata.

Riigikohus nõustus vallaga, et Tambergilt nõutava kahjuhüvitise suuruse arvestamisel võib aluseks võtta OÜ Sangaste Mõis osa müügihinna, mida vallal ei õnnestu ostjalt sisse nõuda. Samas leidis üldkogu, et kohtud rikkusid kahju hüvitamise nõude ulatust mõjutavate asjaolude kindlakstegemisel menetlusnorme. Selle vea parandamiseks saatis Riigikohus kohtuasja uueks arutamiseks Tartu Ringkonnakohtule.

Kohtuotsusega [1] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel. Samas saab tutvuda kahe eriarvamusega, millest ühe [2] on kirjutanud riigikohtunik Julia Laffranque ja teise [3] riigikohtunikud Heili Sepp ja Nele Siitam.

Teate sisestas:

Sandra Sommer

pressiesindaja

5333 9846, 730 9042

sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-ametikohustusi-rikkunud-vallavanem-peab-vallale-tekitatud-kahju-huvitama>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-21-5728/128>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-21-5728/130>

[3] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-21-5728/129>